

Бондаренко П.Г., молодший науковий співробітник¹

Мелітопольська дослідна станція садівництва імені М.Ф. Сидоренка ІС НААН

Потапенко В.В., магістр²

Таврійський державний агротехнологічний університет

ЗАКЛАДАННЯ ПЛОДОВИХ УТВОРЕНЬ ЧЕРЕШНІ (*Cerasus avium* (L.) Moench.) ЗАЛЕЖНО ВІД КОНСТРУКЦІЇ НАСАДЖЕНЬ У ЗОНІ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ

Черешня є провідною кісточковою плодовою культурою зони Південного Степу України, яка цінується за відмінні смакові та дієтичні якості плодів і їх раннє досягання. Основним недоліком у вирощуванні черешні є велика природна сила росту цієї плодової культури, що призводить до пізнього вступу у товарне плодоношення та повільних темпів нарощування врожаїв. Крім того, великі розміри дерев ускладнюють проведення агротехнічних операцій у саду. Одним з найбільш ефективних шляхів подолання вказаних проблем є використання слаборослих вегетативних підщеп та їх вставок у штамб.

Слід зауважити, що фактична врожайність дерев не завжди дозволяє об'єктивно оцінити потенціал продуктивності насаджень. У зоні Південного Степу України достатньо часто спостерігаються весняні заморозки, несприятливі погодні умови під час цвітіння та запилення, саме тому доцільно аналізувати також потенційну продуктивність насаджень. Одним з показників, які найповніше характеризують плодоношення дерев, є щільність закладання генеративних бруньок на деревині різного віку, вивченню якої й присвячено наші дослідження.

У досліді вивчалися два сорту черешні – Мелітопольська чорна та Крупноплідна у насадженні 2006 року садіння. По кожному сорту було взято дерева, щеплені на ВСЛ-2, вставці ВСЛ-2, вставці Гізела 5 зі схемами садіння 5 x 3 м та 5 x 4 м. Контролем виступали дерева, щеплені на підщепі вишня магалєбська зі схемою розміщення 6 x 5 м. Дослід закладено у 3 повтореннях, по 8 дерев у кожному повторенні. Метод розміщення варіантів – систематичний.

Обліки та спостереження проводилися у 2014-2015 рр. за загальноприйнятими у садівництві методиками. Статистичну обробку результатів досліджень здійснено за допомогою комп'ютерної програми СОНОРТ.

Черешня закладає основну масу врожаю на спеціалізованих утвореннях – букетних гілочках і значно меншою мірою – в основі однорічних пагонів. Саме тому, аналізуючи закладання букетних гілочок черешні на деревині різного віку, можна визначати довговічність плодкових утворень черешні, строки вступу дерев у плодоношення та темпи нарощування врожаю. У дерев усіх дослідних варіантів спостерігалось більш щільне закладання букетних гілочок порівняно з деревами, що були щеплені на сильнорослій підщепі. Наприклад, на дворічній

деревині у варіантах, де насадження були щеплені на вегетативних підщепках та їх вставках, щільність закладання генеративних утворень складала в середньому по сортах 21,3 шт./м пог (рисунок). У контролі цей показник становив 10,1 шт./м пог., відповідно. Та сама тенденція була відмічена і на деревині більш старшого віку, що свідчить про більш щільне закладання генеративних утворень.

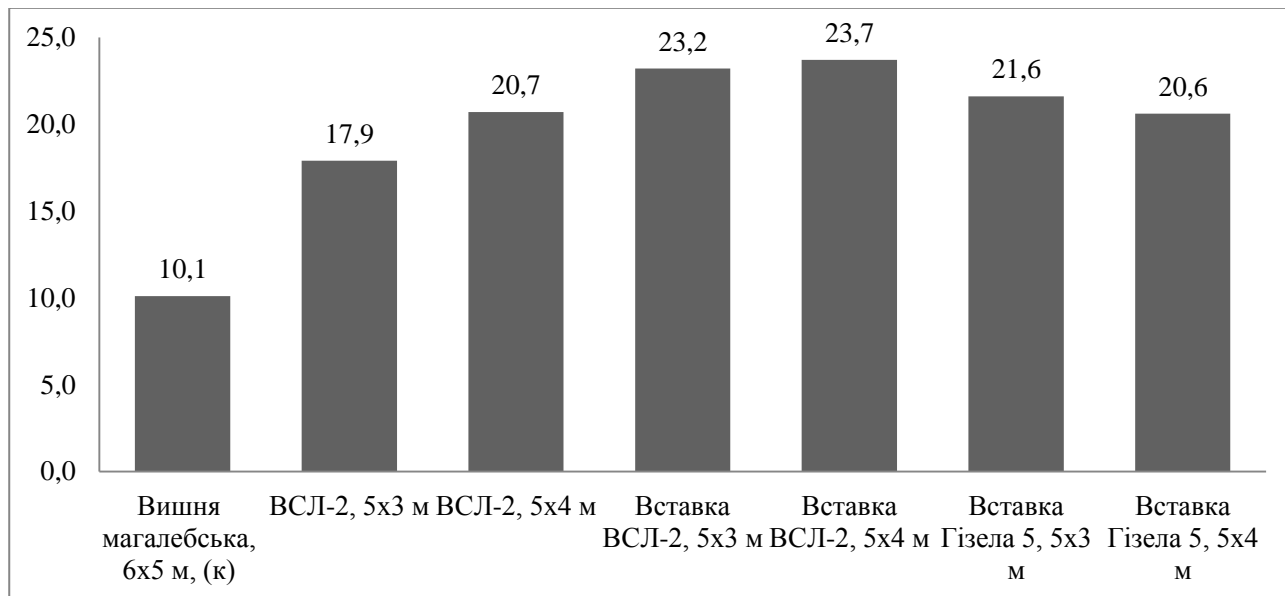

Рисунок. Щільність закладання генеративних утворень черешні на деревині дворічного віку, шт. м пог., 2015 р.

Також важливим моментом є те, що у сортів, щеплених на вегетативних підщепках та їх вставках, генеративні утворення були виявлені на семирічній деревині, тоді як у контрольних варіантах на деревині шестирічного віку відмічалися лише поодинокі букетні гілочки, а на семирічній їх не було зовсім. Ураховуючи, що сад закладено навесні 2006 року, це дозволяє опосередковано зробити висновок, що дерева у дослідних варіантах дали перший врожай під час четвертої вегетації, тоді як у контролі – лише під час шостої.

Слід відмітити, що у 2014 році щільність закладання плодкових утворень на семирічній деревині складала 1,9-7,5 шт./м пог., у той час як у 2015 році у жодному варіанті не було виявлено букетних гілочок на деревині восьмирічного віку. Це свідчить про те, що строк життя букетних гілочок в умовах дослідження не перевищує 6 років.

Таким чином, спостереження за закладанням плодкових утворень на деревині різного віку та їх довговічністю в насадженнях черешні, які щеплені на вишні магалебській, клоновій підщепі ВСЛ-2 та вставках ВСЛ-2 та Гізела 5, дозволяє зробити висновок про більш ранній вступ у плодоношення (на 2 роки) та швидкіше нарощування врожаїв дерев дослідних варіантів з довговічністю на них плодкових утворень у 6 років.

¹ Науковий керівник: Кондратенко П.В., д. с.-г. н., професор, академік

² Науковий керівник: Алексєєва О.М., к. с.-г. н, доцент